

2. Про заходи щодо реформування інвестиційної політики в Україні : указ Президента України № 576 від 18. 07. 1996 р., в останній редакції від 24.01.1997 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. – № 134-135.
3. Про Основні напрями інвестиційної політики на 1999-2001 роки : указ Президента України № 1004 від 18. 08. 1999 р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – № 167.
4. Про режим іноземного інвестування: Закон України № 93 від 19.03.1996 р., в останній редакції від 24.11.2009 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19.
5. Про утворення Українського центру сприяння іноземному інвестуванню : постанова Кабінету Міністрів України № 666 від 02.08.2005 р. // Урядовий кур'єр. – 2005. – № 148.
6. Про утворення Державного агентства України з інвестицій та інновацій : указ Президента України № 1873 від 30.12.2005 р. // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 14.
7. Про утворення Національного агентства України з іноземних інвестицій та розвитку : постанова Кабінету Міністрів України № 48 від 28.01.2009 р. // Урядовий кур'єр. – 2009. – № 24.
8. Угода про співробітництво в галузі інвестиційної діяльності № 997_144 від 24.12.1993 р. // Офіційний Вісник України. – 2003. – № 37.
9. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002 – 2010 рр. : постанова Кабінету Міністрів України № 1801 від 28.12. 2001 р., в останній редакції від 08.11.2006 р. // Офіційний Вісник України. – 2002. – № 12.
10. Авер' янов В.Б. Державне управління в Україні : [навч. посіб.] / В.Б. Авер' янов. – К. : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 1999. – С. 183 – 186.
11. Про інвестиційну діяльність: Закон України № 1560 – XII від 18.09.1991 р., в останній редакції від 15. 12. 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47.
12. Юхимчук В. Напрями вдосконалення державної інвестиційної політики та роль банків у її реалізації / В. Юхимчук // Світ фінансів. – 2008. – № 2 (15). – С. 151 – 156.
13. Крейдич І.М. Державне регулювання інвестиційної діяльності / І.М. Крейдич // Фондовий ринок. – 2008. – № 3. – С. 32 – 36.
14. Музиченко А.С. Державне регулювання інвестиційної діяльності / А.С. Музиченко. – К. : Наук. світ, 2001. – 345 с.
15. Ільяшенко А.Х. Державне регулювання макроекономічних умов інвестування / А.Х. Ільяшенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 6. – С. 16-18.
16. Залевська-Шишак А. Роль держави у стимулюванні інвестиційної активності в Україні / А. Залевська-Шишак // Світ фінансів. – 2006. – № 4 (9). – С. 170 – 177.
17. Чернецька Л.С. Структура і динаміка державних інвестицій в транзитивній економіці України: інституціональний аспект / Л.С. Чернецька // Вісник економічної науки України. – 2007. – № 1. – С. 168 – 170.
18. Марцин В. С. Удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в економіці України / В. С. Марцин // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 5 (71). – С. 47-59.
19. Концепція Державної цільової програми формування позитивного міжнародного іміджу України на 2008-2011 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України № 379 від 06.06.2007 р., в останній редакції від 28.05.2008 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 43.
20. Про утворення Ради інвесторів при Кабінеті Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України № 37 від 24.01.2007 р., в останній редакції від 09.07.2008 р. // Урядовий кур'єр. – 2007. – № 22.

Надійшла 11.05.2010

УДК 339.727.22

А. А. КАРЕЛОВА, Т. В. МИХАЛЬЧИК
Хмельницький національний університет

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

У статті розглянуто суть іноземних інвестицій, основні засоби залучення іноземного капіталу в Україні та основні заходи стимулювання іноземного інвестування. Шляхи поліпшення іноземного інвестиційного клімату в Україні.

Essence of foreign investments is considered in the article, basic facilities of bringing in of foreign capital in Ukraine and basic measures of stimulation of the foreign investing. Ways of improvement of foreign investment climate are in Ukraine.

Ключові слова: інвестиції, інвестування, іноземне інвестування, інвестиційний клімат держави.

Актуальність даної теми полягає в тому, що досвід багатьох країн світу показує доцільність залучення іноземних інвестицій. Для України, як і для інших постсоціалістичних країн, існує ряд перешкод на шляху здійснення цього процесу. При переході до нової системи ринкових відносин в Україні склалася непроста політична й економічна ситуація, відсутній відповідний інвестиційний клімат в країні, почалося послаблення деструктивних процесів. Основна причина наявності цих факторів – відсутність чіткої

державної політики щодо економічного розвитку взагалі, так і до залучення інвестицій (як іноземних, так і внутрішніх). Сьогодні від ефективності інвестиційної політики залежить стан виробництва, положення і рівень технічної оснащеності основних фондів підприємства, народного господарства, можливості структурної перебудови економіки, вирішення соціальних і екологічних проблем. Інвестиції є основою для розвитку підприємств, окремих галузей економіки в цілому. Доцільність цього процесу обумовлена тим, що спільне підприємство й іноземні інвестиції сприяють входженню України в систему світового економічного господарства і формуванню власної ринкової інфраструктури. Але під час економічної кризи інвестиційна діяльність в Україні значно знизилась. Попит на інвестиції падав значно швидше, ніж виробництво Валового Внутрішнього Продукту. Однією з причин цього було те, що інфляція значно знецінювала інвестиційні кошти.

Метою статті є дослідження сучасної структури залучення іноземних інвестицій в економіку України та з'ясування необхідних додаткових заходів по зниженню впливу негативних факторів на стан інвестиційного клімату в Україні.

Аналіз публікацій. Теоретичні питання впливу іноземних інвестицій на реструктуризацію національної економіки та її економічне зростання розглядалися у роботах зарубіжних вчених: К. Акмацу, Л.О. Абалкіна, Р. Вернена, Дж. Даннінга, Р.Нарули, Б.Оліна, М. Портера, Д. Рікардо, Дж. Сміта, Р. Шмалензі, Й. Шумпетера, Й.Штейна. Проблеми залучення іноземного інвестування відображено у працях вітчизняних вчених: В.Н. Амітана, В.Д. Андрианова, М.І. Долішнього, С.В. Єкімова, Б.Т.Кляненка, Г.В. Козаченко, В.К. Мамутова, В.М. Лотош, О. Пирогов, С.М.Писаренко, М.М. Якубовського та ін.

Виклад основного матеріалу. Інвестиції – це економічна категорія розширеного відтворення, яка є основним інструментом формування мікро- та макроекономічних пропорцій і визначає темпи економічного росту. Таким чином, інвестиції – це те, що «відкладають» на завтрашній день, щоб мати можливість більше споживати в майбутньому. У перекладі з англійської мови – це капітальні вкладення. Вони є довгостроковими, цільовими, здійснюються державними і недержавними (приватними або індивідуальними) інвесторами на підставі інвестиційної угоди, передбачають отримання прибутку інвестором, підлягають державній і реєстрації [2, с.12-15].

Інвестування – це довгострокове вкладення капіталу. Інвестиції за національною ознакою можна поділити на іноземні інвестиції в Україну, з України за кордон та внутрішньодержавні інвестиції. За об'єктом вкладення інвестицій виділяють реальні і фінансові інвестиції. У нас фінансові інвестиції іноді називають прямими, що розбігаються з американською термінологією, згідно якою останніми є інвестиції у фірму, що складають більше 10% капіталу. Якщо мова йде про іноземні інвестиції, у світовій практиці до прямих відносять такі, що складають 25% капіталу фірми.

Перш ніж з'ясувати відмінність між реальними та фінансовими інвестиціями зазначимо, що інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та іншої діяльності, у результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект. Отже, реальні інвестиції являють собою вкладення капіталу безпосередньо у засоби виробництва і предмети споживання (наприклад, у будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності). Порівняно новим явищем для даного виду інвестицій є лізинг (від англійського "leasing" – довгострокова оренда машин і устаткування).

Лізинг забезпечує промисловим, транспортним, торгівельним та іншим підприємствам можливість отримати у користування широкий асортимент промислового та іншого обладнання, транспортні засоби (у т.ч. літаки і кораблі) у спеціалізованих лізингових компаніях.

Лізингові компанії за власні кошти купують обладнання і здають в оренду. Лізинг дозволяє промисловим та іншим компаніям задовольнити потреби у основних фондах без здійснення значних одноразових капітальних затрат, використовуючи при цьому дороге чи спеціальне обладнання. Він є привабливим методом фінансування інвестицій і в легкій промисловості для середніх і дрібних, але прибуткових і конкурентноздатних фірм. Включення лізингу в інвестиційні програми промислових підприємств дозволяє також покращити планування та організацію інвестиційного процесу. Адже більшість угод за ним заключається за фіксованими ставками і на попередньо узгоджених умовах.

Лізинг забезпечує фірмам-орендарям ряд фінансових вигод:

- 1) придбання устаткування обходиться дешевше, оскільки фінансова компанія може отримати позику на кредитному ринку по більш низькій ставці, ніж підприємство-орендар;
- 2) він дозволяє промисловим та іншим компаніям ширше використовувати державні податкові і амортизаційні пільги;
- 3) вдається у певній мірі уникнути негативного впливу інфляцій, оскільки орендні ставки встановлюються на дату підписання угоди і потім, як правило, не переглядаються. У сучасній світовій практиці найбільшого значення набув фінансовий лізинг (частіше через оренду із залученням засобів третьої сторони).

За підрахунками західних економістів у розвинених капіталістичних країнах лізинг покриває від 6% до 20% щорічних потреб у засобах для інвестицій в основні фонди. Лізинг став транснаціональним явищем. Найбільший розвиток лізингової компанії отримали у США. На його умовах у США можна придбати практично будь-яке обладнання. У Європі лізингові операції досить поширені особливо у країнах Англії та Франції.

У практиці інвестування зустрічаються реінвестиції, вкладання коштів, що отриманні у формі доходів від інвестиційних операцій. Напрямки реінвестиційної діяльності ті ж самі, що і інвестицій у власному розумінні слова - оборот продуктивного, грошового та фіктивного капіталу. Основна мета реінвестування - одержання підприємницького прибутку, проценту або дивіденду. Розрізняють реальні і фінансові реінвестиції. Отримує розповсюдження нова інвестиційна стратегія, яка орієнтується на конкретних людей та конкретні підприємства. Це так званий селенг - залучення особистих коштів працівників підприємств (фірм), коли останні, переносячи труднощі з фінансовими ресурсами, змушені звертатись за допомогою до своїх працівників. Селенг – це один із способів інвестування різних програм.

Інвестори – це суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування. Ними можуть бути фізичні і юридичні особи України, іноземних держав, а також держави. Інвестори можуть виступати у ролі вкладників, кредиторів, покупців, а також виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності.

До об'єктів інвестиційної діяльності, таким чином відносяться і її учасники – інвестори, замовники, користувачі робіт, постачальники, банківські, страхові і посередницькі організації, біржі тощо. Зазначимо, що абсолютна більшість юридичних осіб, які діють на фондовому ринку в якості інвесторів, є інститути. Тому дану категорію інвесторів називають інституційними інвесторами. Вони купують акції і облигації з різних причин.

Основними нормативними актами, що визначають правовий статус інвесторів в Україні, є закон "Про інвестиційну діяльність", "Про цінні папери і фондову біржу", Про господарські товариства", "Про банки і банківську діяльність", "Про приватизаційні папери", Цивільний кодекс, Декрет КМ "Про режим іноземного інвестування", Положення "Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії" і т.д.

Інвестиційна діяльність здійснюється згідно з такими основними принципами [2, с.83-89]:

- невтручання органів держави, юридичних осіб і громадян в інвестиційну діяльність, яка не протирічить діючому законодавству;

- добровільність інвестування;

- рівноправність всіх інвесторів і учасників інвестиційної діяльності;

- захищеності інвестицій;

- свободи вибору критеріїв при здійсненні інвестиційної діяльності.

Об'єктами інвестиційної діяльності може бути будь-яке майно, в основні фонди і оборотні кошти в усіх галузях та сферах господарства, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права.

Інвестиційний клімат держави — це сукупність політичних, правових, економічних та соціальних умов, що забезпечують та сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та закордонних інвесторів. Сприятливий інвестиційний клімат має забезпечити захист інвестора від інвестиційних ризиків [1, с.61].

Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежать соціально-економічна динаміка, ефективність залучення в світовий поділ праці, можливості модернізації на цій основі національної економіки.

Проблемі покращення інвестиційного клімату на державному рівні увага приділяється 90-х років. На сьогодні в Україні вже створено правове поле для здійснення інвестиційної діяльності. Зокрема, ця сфера діяльності регулюється низкою Законів України ("Про інвестиційну діяльність", "Про режим іноземного інвестування" тощо), понад 10 Указами Президента, а також Постановами та Розпорядженнями Кабінету Міністрів України [3].

Згідно з цими нормативно-правовими актами, в Україні передбачено рівні права і гарантії захисту інвестицій для всіх суб'єктів інвестиційної діяльності. Водночас на захист іноземних інвестицій та формування рамкових умов для міжнародної інвестиційної діяльності додатково спрямовано ратифікацію Вашингтонської Конвенції про порядок вирішення інвестиційних суперечок між державами та іноземними особами та угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій, які підписані з 70 країнами світу.

Між тим, попри суттєві зусилля у формуванні відповідних організаційно-економічних та правових засад зміцнення інвестиційного клімату, міжнародними експертами відзначається зниження інвестиційної привабливості України. Так, за версією Economist Intelligence Unit (EIU), Україна за показниками якості бізнес-середовища посідає 75 місце серед 82 країн. Попри прогнози цієї організації щодо певного зростання рейтингу протягом 2007-2011 рр. (на 5 позицій), Україна й надалі суттєво відставатиме від ключових конкурентів за іноземні інвестиції на світовому ринку.

Перебіг сучасних політичних процесів та практична реалізація встановлених цілей та пріоритетів поліпшення інвестиційного клімату в Україні, переважно негативно впливають на інвестиційний клімат й, зокрема, міжнародну інвестиційну привабливість України, підвищують ризики для інвесторів, зумовлюючи тим самим втрати в конкурентній боротьбі за світові інвестиційні ресурси. Приріст прямих іноземних інвестицій в Україну в 2006 р. (без нерозподілених за видами економічної діяльності та надходжень від приватизації), за попередніми даними Держкомстату, склав 3966,5 млн дол.США, що в 2,1 разу більше остаточного показника 2005 р. Разом із тим, суттєвим проривом у підвищенні конкурентоспроможності національної економіки таке надходження Прямих Іноземних Інвестицій (ПІІ) назвати не можна, оскільки

64,3 % ПІ надійшли в фінансову діяльність, операції з нерухомістю та торгівлю, в той час як частка промисловості в ПІ 2006 року (без надходжень від приватизації) зменшилася до 20,9 % проти 33,9 % рік тому. [4]

Протягом останніх років Україна залучила прямих іноземних інвестицій (ПІ) в декілька разів менше, ніж інші країни Центральної та Східної Європи, а частка країни в світових потоках Прямих Іноземних Інвестицій залишається надзвичайно низькою у 2005 р. – 0,8 % і близько 0,4 % у 2006 р. У 2005 р. до країн Центральної та Східної Європи та СНД надійшло 74,3 млрд дол. Прямих Іноземних Інвестицій, в 2006 р. – 77,6 млрд дол., що складає близько 7-8 % загальносвітового рівня Прямих Іноземних Інвестицій, причому з них 60 % або 48,8 млрд дол. (в 2005 р.) залучили 5 країн (Чехія, Угорщина, Польща, Румунія та Росія). Частка України в Прямих Іноземних Інвестиціях, які надійшли в країни Центральної та Східної Європи та СНД, в 2005 р. становить близько 10 %, а в 2006 р. знизилась вдвічі до 5 % (високий показник 2005 р. був забезпечений насамперед купівлею «Криворіжсталі»).

При цьому надалі, за незмінних умов, немає підстав прогнозувати помітного збільшення припливу Прямих Іноземних Інвестицій в Україну. По-перше, традиційно значна частка Прямих Іноземних Інвестицій в країні регіону надходить в енергетичний сектор (який є найбільш інвестиційно привабливим в Азербайджані, Росії, Казахстані), в якому Україна об'єктивно не має значних переваг. По-друге, в Україні скорочуватиметься потенціал такого джерела залучення Прямих Іноземних Інвестицій як приватизація. Відтак потенційні обсяги Прямих Іноземних Інвестицій в Україну, за нашими оцінками, знаходяться у найближчі 5 років на рівні 4-6 млрд дол. на рік, що не відповідає інвестиційним потребам національної економіки. Таким чином, Україна потребує нових механізмів залучення Прямих Іноземних Інвестицій та суттєвого поліпшення інвестиційного клімату.

Натомість в Україні дедалі більше дається взнаки нечіткість інвестиційної стратегії, а непрозорість процесу обговорення та формування інвестиційних та інноваційних пріоритетів розвитку національної економіки перешкоджає виробленню об'єктивних цілей та напрямків цієї політики, послаблює суспільну легітимність урядової політики у цій сфері. В суспільстві, а також серед економічної еліти, вже назріло розуміння того, що без докорінних змін практики впровадження та механізмів реалізації декларованих в національному законодавстві норм забезпечення інвестиційного клімату Україна буде позбавлена гідних перспектив у міжнародному поділі праці.

У I кварталі 2008 року в економіку України іноземними інвесторами вкладено 3244,0 млн дол. прямих інвестицій, у т.ч. з країн ЄС надійшло 2587,3 млн дол. (79,7% загального обсягу), з країн СНД – 391,7 млн дол. (12,1%), з інших країн світу – 265,0 млн дол. (8,2%). У той же час нерезидентами вилученого капіталу на суму 239,4 млн дол. [за даними Держкомстату, 5].

У цілому приріст сукупного обсягу іноземного капіталу в економіці країни, з урахуванням його переоцінки, утрат, курсової різниці тощо, за I квартал 2008 року склав 3364,8 млн дол., що майже у 4 рази більше приросту за відповідний період попереднього року.

Найбільше у I кварталі 2008 року зріс капітал нерезидентів з Кіпру – на 750,1 млн дол., Німеччини – на 741,4 млн дол., Російської Федерації – на 383,8 млн дол., Австрії – на 285,4 млн дол., Нідерландів – на 249,3 млн дол., Швеції – на 216,1 млн дол., Сполученого Королівства – на 151,4 млн дол. Продовжують нарощувати свій капітал інвестори з Франції (приріст капіталу склав 101,1 млн дол.), Віргінських островів, Британських (91,7 млн дол.) та Угорщини (74,9 млн дол.).

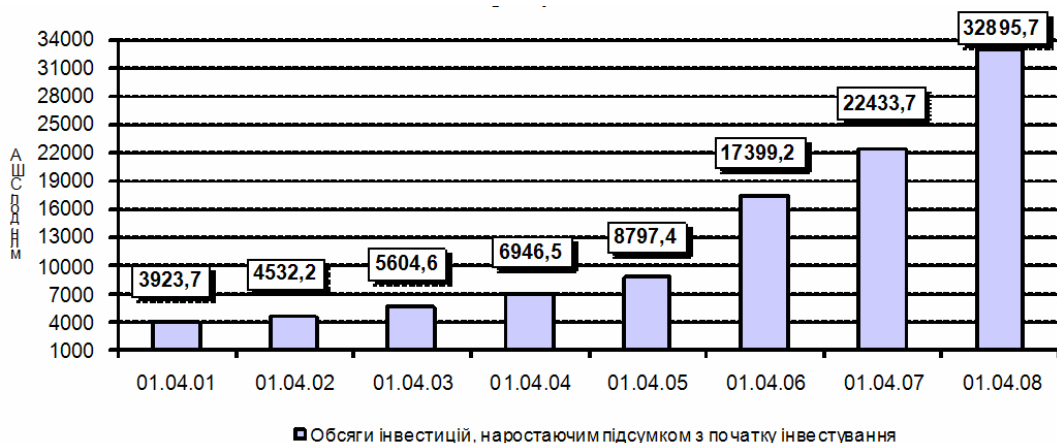

Рис. 1. Прямі іноземні інвестиції в Україну

Значний приріст іноземного капіталу у звітному періоді спостерігався на підприємствах, що здійснюють фінансову діяльність, – на 1256,6 млн дол., операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – на 257,0 млн дол., будівництво – на 244,3 млн дол., а також на підприємствах

промисловості – на 421,5 млн дол., у т.ч. переробної – на 405,7 млн дол. Серед галузей переробної промисловості найбільше зросли обсяги прямих іноземних інвестицій у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 137,0 млн дол.), хімічну та нафтохімічну промисловість (на 75,1 млн дол.), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (на 68,2 млн дол.), машинобудування (на 45,6 млн дол.). На підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів, предметів особистого вжитку капітал зріс на 200,6 млн дол., сільського господарства, мисливства, лісового господарства – на 74,2 млн дол., транспорту та зв'язку – на 68,2 млн дол.

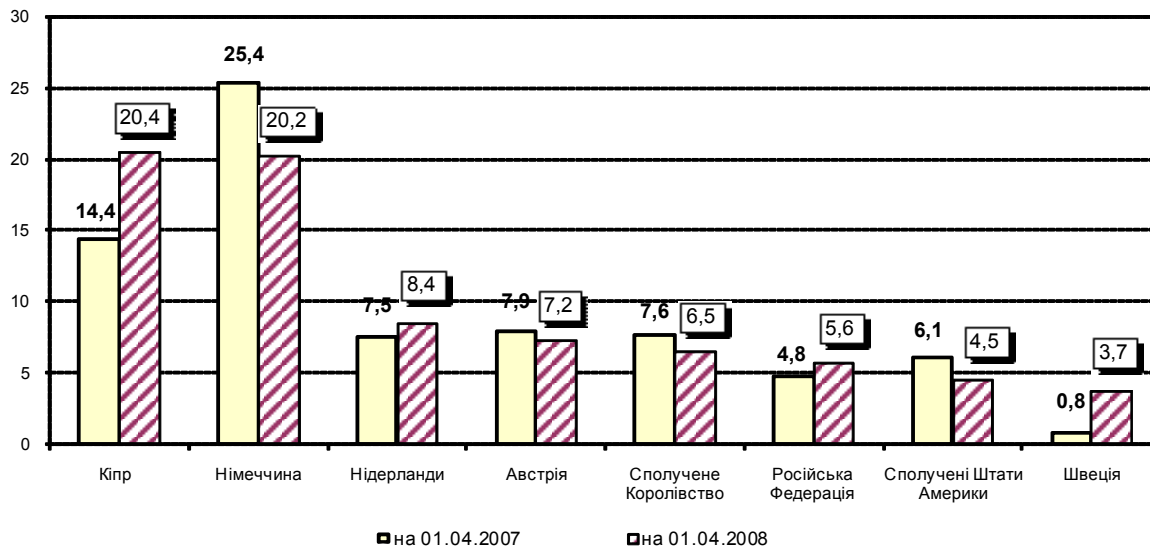

Рис. 2. Розподіл прямих інвестицій в Україну за основними країнами-інвесторами (у % до загального обсягу)

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в Україну, на 1 квітня 2008р. склав 32895,7 млн дол., що на 11,4% більше обсягу інвестицій на початок 2008 року та в розрахунку на одну особу становить 710,0 доларів [5].

Інвестиції надійшли зі 123 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 6695,2 млн дол., Німеччина – 6659,6 млн дол., Нідерланди – 2757,3 млн дол., Австрія – 2352,8 млн дол., Сполучене Королівство – 2123,9 млн дол., Російська Федерація – 1844,8 млн дол., Сполучені Штати Америки – 1466,4 млн дол., Швеція – 1202,8 млн дол., Віргінські острови, Британські – 1155,8 млн дол. та Франція – 1145,9 млн дол. [за даними Держкомстату, 5].

Значні обсяги іноземних інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості – 8416,2 млн дол. (25,6% загального обсягу прямих інвестицій в Україну), переробної – 7209,5 млн дол. та добувної – 1068,2 млн дол. Серед галузей переробної промисловості суттєві обсяги інвестицій внесено в виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 1696,7 млн дол., у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів – 1615,8 млн дол., машинобудування – 1057,5 млн дол., хімічну та нафтохімічну промисловість – 915,9 млн дол.

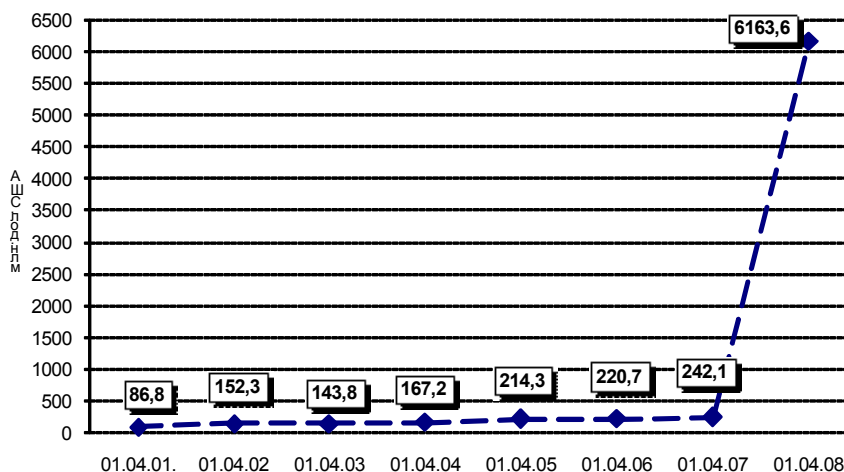

Рис. 3. Прямі інвестиції з України

У фінансових установах акумульовано 6125,7 млн дол. (18,6%) прямих інвестицій, на підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку – 3274,7 млн дол. (10,0%), в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємствам, – 2923,7 млн дол. (8,9%).

Про наявність прямих іноземних інвестицій звітувало 15,7 тис. підприємств України. Сума кредитів та позик, отриманих підприємствами України від прямих інвесторів, на 1 квітня 2008р. становила 4367,4 млн дол. Найбільше їх надійшло з Кіпру – 1247,3 млн дол., Нідерландів – 531,2 млн дол., Франції – 412,6 млн дол., Німеччини – 380,0 млн дол., Російської Федерації – 275,0 млн дол. та Польщі – 238,0 млн дол.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, враховуючи позичковий капітал, на 1 квітня 2008р. становив 37263,1 млн дол.

У I кварталі 2008 року з України в економіку інших країн світу спрямовано 12,7 млн дол. прямих інвестицій. Інвестування здійснювалось переважно у вигляді грошових внесків, частка яких в загальному обсязі складає 85,8%.

Обсяг прямих інвестицій з України в економіку країн світу на 1 квітня 2008р. склав 6163,6 млн дол., у т.ч. у країні ЄС – 5931,0 млн дол. (96,2% загального обсягу), у країні СНД – 180,5 млн дол. (2,9%), в інші країни світу – 52,1 млн дол. (0,9%).

Прямі інвестиції з України здійснено в 51 країну світу, переважна їх частка спрямована до Кіпру. Сума кредитів та позик, наданих українськими резидентами підприємствам прямого інвестування, на 1 квітня 2008 р. становила 123,4 млн дол.

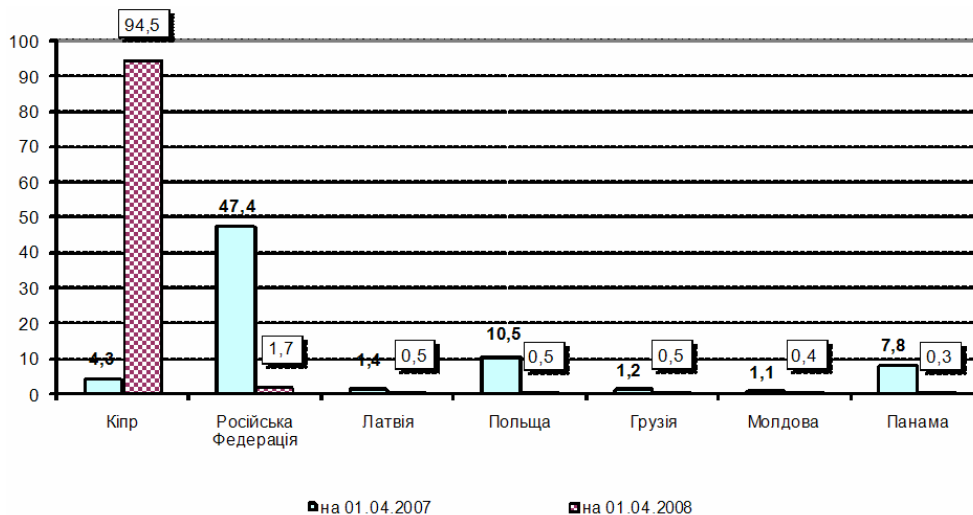

Рис. 4. Розподіл прямих інвестицій з України за основними країнами інвестування (у % до загального обсягу)

Загальний обсяг прямих інвестицій в економіку інших країн світу, враховуючи позичковий капітал, склав 6287,0 млн дол. США [5].

Висновки. На сьогоднішній день іноземні інвестори, які все ж наважуються вкладати інвестиції в нашу економіку, вимагають законодавчих гарантій; великі корпорації та інвестиційні компанії вимагають урядових гарантій та пільг. Проте механізм реалізації правових гарантій поки що недостатньо відпрацьований. Дотого ж відсутні достатні судові засоби для забезпечення дотримання законних прав інвесторів та врегулювання спорів. Також того, для іноземних інвесторів більш приваблива така інстанція для вирішення суперечок, яка незалежна від уряду країни-господаря. У зв'язку з цим велике значення надається приєднанню України до багатосторонньої конвенції по врегулюванню інвестиційних спорів між державою та фізичними і юридичними особами інших країн.

Важлива умова, необхідна для приватних капіталовкладень (як іноземних, так і вітчизняних), постійний та загальновідомий набір норм та правил, сформульованих таким чином, щоб потенційні інвестори могли розуміти та передбачати, що ці правила будуть застосовуватись до їх діяльності. В Україні ж, яка перебуває в стані безперервного реформування влади, правовий режим непостійний.

Надалі на різних рівнях влади діють закони та правила, що часто суперечать один одному. Додатковим джерелом нестабільності є надання законам та інструкціям зворотньої сили. Така практика серйозно турбує іноземних інвесторів, особливо коли законодавство зачіпає вже існуючі капіталовкладення.

Література

1. Татаренко Н.О., Поручник А.М. Теорії інвестицій. – К. : КНЕУ, 2000. – 160 с.
2. Федоренко В.Г. Інвестознавство. – К. : КНЕУ, 2003.

3. Закон України «Про інвестиційну діяльність» ВВР 1991р., №47 зі змінами та доповненнями.
4. <http://www.km.gov.ua>
5. Держкомстату України // www.km.gov.ua

Надійшла 11.05.2010